

Let. VII.

Nefrankirana
pisma se ne spreje-
majo. Oglasi se ra-
čunajo po dogovo-
ru in se plačajo v
naprej
List izdaja konsorcijski
GORISKE STRAZE
Tisk. Juch v Gorici
via Morelli 16.
Uprava in uradn.:
ulica Mameli 5.
(prej Senola)

Kaj se godi po svetu?

meljske oble v svoji oblasti, bijejo kljub temu trdovratno in žilavo za najmanjšo krpo zemlje. V trdovratnosti in nepopustljivosti leži moč Angležev, iz tega se je razvila njihova svetovna država. Nadalje je Giubaland sijajen primer moderne hinavske politike kapitalističnih držav, ki zasledujejo svoje cilje zvito, zahrbtno in brezobzirno izrabljajoč svojo moč proti šibkejšim ne gledè na podpisane pogodbe in svečane obljube. Tako delajo močni s šibkimi, ravnotako pa ravnajo zopet šibki z najšibkejšimi. O kaki krščanski pravičnosti ni nikjer sledu, stalnih, splošno veljavnih načel moderna imperia-listična politika ne pozna.

„Gospodarski list“ ki je ravnatelj iz-
šel piše:

Ministerstvo za državno gospodarstvo je poslalo prefekturam naših krajev dopis glede naslovov denarnih zavodov. Na podlagi tega pisma so morali prefekti pozvati vse ustanove, ki nosijo v svoji trdki besede »Cassa di risparmio« ali po slovensko »Hranilnica« naj poskrbe, da do 29. marca 1924 to besedilo nadomestijo z drugim.

Potrebno je torej, da vse zadruge, ki so po teh določbah prizadete, skličejo čimprej občni zbor v ta namen, da spremenijo tvrdko. Držati se je strogo določil lastnih pravil v kolikor govorè o spremembi pravil, ker gre tu za tako spremembo. Po večini vsebujejo pravila gledè tega posebne določbe, n. pr. da mora biti ta točka izrečno napovedana v va- bilu (dnevnem redu); koliko članov mora biti navzočih, da sme občni zbor o tem sklepati, s kakšno večino se sklepa o spremembi (po nava- di z $\frac{2}{3}$). Ako pravila drugače ne zahtevajo, mora biti na občnem zbo- ru navzoč vsaj deseti del članov, ki sklepajo z $\frac{2}{3}$ večino. Glede dnevnega reda velja sploh zakonito načelo, da se na občnem zboru ne sme sklepati o predlogih, ki niso bili na- povedani po dnevnem redu, razen o predlogu, da se skliče izredni ob- čni zbor z gotovim dnevnim redom.

Kakšna imena boste izbrali? Lahko je tam, kjer je samo ena posojilnica. Naslov naj bo kratek: Kmet-ska posojilnica v.... ali Ljudska posojilnica.... Če pa je v občini že Kmet-ska posojilnica, se bo doseda-nja Hranilnica in posojilnica mora-la prekrstiti v »Ljudsko posojil-nico«.

Pri tej priložnosti opozarjamo zadruharje na to, da se morajo vedno točno držati registriranega imena. Tako se neka zadruga včasih podpisuje »Konstumno društvo«, drugič zopet »Gospodarska zadruga«, tretjič pa »Kmeška zadruga« itd. To ne sme biti. Če se kličesh Janez Brenčelj, ostaneš Janez Brenčelj do smrti, če si na zakoniti način ne daš spremeniti imena. To je zelo važno! Načelstvo, ki ne ve imena svoje zadruge, ni vredno, da jo vodi.

Pri podpisovanju ne zadostuje samo besedilo; n. pr. »Kmetka po-

sojilnica na Bregu» ampak je treba vedno dodati še: »vpisana zadruga z neomejenim jamstvom.«

Če že moramo trdno spreminiti, popravimo tudi stare izraze »registrovana« in »zaveza« in vpeljimo povsod enotnost v teh pristavkih.

Pečat mora odgovarjati dobesed-

no pri sodnji prijavljenemu besedilu tvrdke! Kdor nima pečata, mora isto besedilo napisati. Pečat brez podpisov nima nobene vrednosti.

Podrobna navodila glede zapisnika občnega zbora in prijave sprememb dobite pri Zadrugi zvezi v Gorici.

vodstvu Alojzijevišča v Gorici. Dalije in georgine so doma vzgojene (v Gabrijah l. 1923). Dalije imajo svoje ime po norveškem učenjaku-naravoslovcu Dahlu, georgine pa po ruskem učenjaku Georgu.

MESTNE NOVICE

SESTOLETNIKA.

Lani je minulo šeststo let, od kar je bil proglašen sv. Tomaž Akvinski svetnikom. Sv. Tomaž kot največji katoliški filozof in učenjak sploh, je patron vseh šol, zlasti bogoslovnih. Da počastijo spomin velikega moža-svetnika, prirejajo univerze, semenišča itd. slavnostne akademije. Tudi goriško centralno bogoslovno semenišče priredi na god sv. Tomaža, v petek 7. t. m., v ta namen primerno slavnost.

„PROSVETNA ZVEZA“ V GORICI.

Prva „Mladikina“ prireditev se je izvršno obnesla. Pevske točke je vodil naš mladi Lojze Bratuž, ki nam obeta vzgojiti prav čeden zbor. Lajovčeve „Pastirčke“ je mešani zbor naravnost izborna zapel, tudi Vodopivčev „Ves dan je pri oknu“ je bil prav dobro podan, tako tudi Kimovčev možki zbor „Zaročenka“. Nekoliko negotov je bil nastop ženskega zbora pri Rubinsteinovem „Oblaku“. V splošnem moramo novemu zboru popolnoma čestitati k prvemu nastopu. Sopranji so dobri, altji nekoliko boječi, tenorji dobri, a še neoglajeni, basji tudi v nizkih legah krepki. Iz tega nastopa smemo sklepati, da se bodo ti pevci pri smotrnem vežbanju razvili v jako dober zbor. Za krater čas med odmori je skrbel malorkester s klavirjem. Tri šaljive enodejanke, v katerih so prvič nastopale razne mlade moči, so bile v celoti dobro igrane in so vzbudile med številnim občinstvom viharje smeha. Bil je prav lep večer.

POSTNE PRIDIGE

v slovenskem jeziku bodo kot običajno tudi letos v cerkvi sv. Ignacija vsaki petek ob 7 uri zvečer. Slovenski verniki udeležite se polnoštevilno!

SKOF TRZAŠKI MONS. DR. FOGAR

se je poslovil v torek dne 4. marca od krožka katoliške italijanske mladine, ki ga je in ustanovil in v vsi ljuboznosti vodil. Visokošolec Simsič Teofil se je poslavil od mons. dr. Foga- rja v imenu „Prosvetne zveze“.

V svojem poslovnem govoru je mons. dr. Fogar toplo priporočal zbranim prijateljem: Vsi smo sinovi Kristusovi, premožni in reveži, Slovenci in Italijani. Radi ljubezni do Slovencev in do goriškega nadškofa, sem moral mnogo trpeti na svojem ugledu. Toda ljubil sem ga ter ga branil in zadoščenje imam. Dedščino Vam izročam: Ljubite goreče svojega nadpastirja kakor sem ga jaz ljubil in ljubite Slovence. Le z ljubeznostjo bomo dosegli, da bodo Slovenci vzljubili našo lepo domovino.

SLOVENSKO ALOJZIEVIŠČE

se tem potom zahvaljuje g. E. Galante, lastniku kinematografa „Savoia“ za izkazano dobroto in veliko požrtvovalnost.

PREDSEDNIK GORIŠKEGA SODNEGA ZBORA.

Brelič, dosedaj nadv., je bil pred kratkim imenovan za preds. goriškega sodnega zbora. Prejel je plačilo za udarec, ki ga je prizadel načelu svobode in človeškega dostojanstva v obče in našemu ljudstvu posebej, s tem, da je vrge slovenščino na cesto in napravil iz „hiše pravice“ zavod za sistematično tlačenje naše materinščine, kakor bi bila jezik razbojnikov, ne pa

poštenih državljanov, ki s krvavimi žulji redijo po večini tudi Breliča.

Tatu nihče ne hruli na sodnji, da laško govori, pač pa sme zapoditi vsak pisarček slovenskega poštenjaka, ki slovenski govori na svoji zemlji — na sodnji, ki jo vzdržuje z davki in pristojbinami (pa še kakšnimi!). Brelič je lani svečano izjavil in pismeno potrdil, „da Slovencev sploh ni“; no polje goma je morda celo on uvidel, da je vendar nekoliko predebela trditev, „da je vseeno: ali je 500.000 Slovencev in Hrvatov ali pa nobeden“, zato pa je zaukazal, da Slovencev in Hrvatov ne sme biti t. j. ako so že tako drzni da so na svetu, naj pa izginejo! Ker jim pa ne more naravnost življenja vzeti, je vsaj sklenil, da jim iztrže jezik, da jim uduši govor. Potem bodo dali po njegovem mnenju polje goma že nekako prepričati, da prav za prav le niso Slovenci oziroma da je nečastno in človeškega bitja nevredno govoriti svoj materni jezik, ljubiti gojiti in braniti ga. Slovenci in Hrvatje naj po Breličevem receptu potlej zabijejo, da je Bog ustvaril tudi slovenščino in srbschrvaščino, da jo je ustvaril sorodno drugim slovanskim jezikom, ki jih govori stopetdeset milijonov ljudi na zemeljski obli.

Morda se pa Brelič vendar-le moti. Čujemo, da se pri sodnijskih izpiti, da kandidat lahko izprašati tudi v slovenščini in da bo znanje slovenskega jezika imelo vpliv tudi pri imenovanjih. Po Breliču bi to bilo čisto odveč ali naravnost škodljivo, ker bi vendar nekako vsebovalo priznanje, da so v državi tudi Slovenci in Hrvatje.

Bodi temu kakor-koli! Minulo je vprav 150 let, kar je Habsburčan Jožef II., namestnik tedanje cesarice Marije Terezije, z ukazom z dne 6. januarja 1774 odpravil češčino iz vseh uradov. Njeni zaničevalci so se takrat oddalili, češ, „sedaj bo vendar konec našega kmečjih upornikov, ki jih iz vsake duše sovražimo.“ Toda zdaj po polnem drugem stoletju je češčina zmagovala stopila na odlično mesto, ki jej prišče po njeni lepoti in krepkosti. Ali mislijo naši negotci, ker pišemo dan 20. stoletje, takrat pa so pisali 18. stoletje, da se jim bo res posrečilo uničiti naš jezik. Upamo, da bomo z božjo pomočjo ohranili tisočletno dedščino naših pradedov. Ne pišejo laški časpisi — ne vemo, ali nevednosti ali nalašč — da naš jezik ni jezik, ampak le „nekako nerazvito narečje iz slovnice, brez književnosti, ki stoji k večjemu nekaj pastirskih pesmi, ki ni sposobno za predek“ ter naj le pojejo navdušeni slavo Breliču, da je „junaško“ vseh sodnih svojega področja zbral glas naroda, ki se ne more braniti, ga je zadela gorostasna krivica iz „ma pravice“ — zgodovina bo obsodila to dejanje, kakor je obsodila Jožefa II.

Prosvetna zveza.

Društva, ki bi želela enotnih slovensko-italijanskih pravil za vložitev oblastvu, naj pišejo tajništvo P. Z. Režiserji! Okrožnico ste prejeli danes je došlo že več prigrasov dramatski tečaj. Na druge čakamo 10. marca. Točno in gotovo se prigrasite!

Telovadkinje! Telovadni tečaj napovedan. Nujna prigrasitev je potrebna, torej ne odlašajte!

LISTNICA UREDNISTVA.

St. 224. V roku 3 mesecev od dneva ko ste prejeli pismeni odgovor glede inv. pokojnine, morate vložiti rokno naslednji naslov: Segreteria del Corte dei Conti (Sezione Pensioni guerra), Roma.

F. L. v Košani: Hvala za pristno pismo. Pesmi pa ne priobčujemo, po- čajte nam o novicah.

DNEVNE VESTI

TRZAŠKI SKOF

msgr. dr. Fogar, odpotuje v Trst danes popoldne z južnim vlakom ob 3. Mlademu vladiki želimo obilo sreče in blagoslova božjega!

OD DELAVCA DO MINISTRKEGA PREDSEDNIKA.

Sedanji angleški ministrski predsednik Makdonald je izšel iz najnižjih plasti ljudstva. Kot mlad fant je prišel peš v London, kjer je našel lakoto in pomanjkanje. „Ko sem korakal po ulicah s praznim želodcem“, — pravi Makdonald — „sem bil nevoščljiv mladim razprodajalcem časopisov in sem gledal z zavistjo na nosače in postreške. Kako srečen bi bil tedaj, ko bi bil mogel postati tudi jaz cestni postrešek, a nato risem smel niti misliti. Eno celo leto sem nato delal v mračni kleti in prepisoval račune. Od tega sem se preživljal. Moja poglavitna hrana je bila ovsena moka, ker je bila bolj po ceni. Zame ni obstojal luksuz, da bi pil kavo in čaj. Kmalu sem ugotovil, da more mrzla voda prav dobro nadomestiti čaj in da ima izvrsten okus. Moj uradni delavnik je trajal od 8. ure ure zjutraj do 6. popoldne. V resnici sem pa začel delati že ob 4. uri zjutraj: študiral sem namreč gospodarske in politične knjige. Spat sem legal ob 11. uri zvečer, ker sem hodil k najrazličnejšim predavanjem in tečajem.“

Tako popisuje prvi mož na Angleškem svojo revno mladost.

PROTI VOLILNIM NASILJEM!

„Nekateri fašistovski voditelji“ — piše „Il Giornale d'Italia“ — so pri teh volitvah nekoč grozili svojim nasprotnikom, toda državna oblastva so jih poklicala k redu. Gospodje namreč pozabljajo sledeče: kdor krši propagandno svobodo pri teh volitvah, daje opozicijskim strankam priliko, da se prikazujejo kot žrtve in raznesejo v inozemstvo svoje pritožbe.“

NAJBOLJŠA DOTA

Star kmetovalec iz Vipavske nam piše: „Zdaj o Pustu, ko se sklepajo poroke, se kaže, kako malo prave dote imajo mladi ljudje. Par sto lir ali tudi tisočak — to je vse prav malo. Najboljša dota so pridne in zmožne roke. Kako to? Pridnih rok imamo, a zmožne, izučene pa so prav redke. Stariši, ki sinu ne morejo zapustiti zemljišča bi morali skrbeti za to, da se mladi dečki izučijo rokodelstva ali kake obrti. To je najboljša dota, tako bodo mogli mladeniči si ustanoviti dom. Ali bi ne bilo prav, ko bi naša društva posredovala pri mojstrih na Primorskem in drugod, da bi se kmečki dečki izučili pri njih?“ —

Res, prav pameten predlog.

SEMESTRALNI IZPITI

so končali prošli teden v centralnem bogoslovnem semenišču v Gorici.

SUBDIAKONAT,

prvi višji red sv. mašniškega posvečenja je prejel v nedeljo g. Frane Kodrič, Brje (Rihenberk). V nedeljo bo posvečen v dijakona.

O ZBORNIKU „DANTE“.

je napisal znameniti italijanski kritik G. Ellero obširno oceno, ki jo prinaša rimski „Il Popolo“. Ellero pravi, da je ta knjiga eden najznejših modernih

donosov h študijam o Danteju. Posebej se bavi kritik s člankom „Dante in Prešeren“ in zaključuje z mislijo, da je zelo potrebno, predstaviti genialnega slovenskega lirika italijanskemu narodu. — Knjiga je izšla v Gorici v založništvu g. Paternolli-ja, uredil jo je prof. dr. Alojzij Res.

VOLILNO GIBANJE POPOLARCEV

Vodstvo fašizma je pozvalo pristane na odločen boj proti Ljudski stranki Vendar so ljudje že začeli z živahno volilno agitacijo. Imeli so v nadejo velik zbor zaupnikov v Rimu in se stanke volilnih odborov po raznih mestih. Na enem teh shodov je ljudovski kandidat Longinotti izjavil, da ljudska stranka ni načelna nasprotnica fašizma. Glavno glasilo ljudovcev, zate Longinottija ostro napada in izjavlja, da so se ljudje z vsemi silami vrgli v boj proti diktaturi fašizma in da ne bodo nikdar popustili od borbe za načela ustavnosti in demokracije.

ODLOŽENI ZAKONI.

Uradna „Tribuna“ poroča: „V katoliških krogih se zagotavlja, da je vlada na poziv vodstva katoliške akcije in nekaterih visokih osebnosti izmed kat. laikov pristala na to, da odloži izvršitev znanega odloka o dobrodelnih ustanovah. Na ta način pade Ljudski stranki (popolarom) zopet eno orožje iz rok.“

Ljudovski „Il Popolo“ pripominja: „Pozdravljamo ta prvi uspeh našega boja za svobodo cerkvenih ustanov.“

O odloku smo že pisali: določa, da preidejo vse dobrodelne ustanove v upravo državnih oblastev.

Mi dostavljamo: volitve niso lahka stvar.

ZAVAROVANEC V POJASNILO.

Kraljevi dekret z dne 11. januarja 1923, št. 156, objavljen v uradnem listu „La Gazzetta ufficiale“ dne 23. februarja 1923, št. 45, je uvedel s 1. julijem 1923 na vsa zavarovanja proti požaru (stara in nova) 18% davek od premije in pristojbin. Več zavarovancev se protivi plačilu tozadevnega povška na letni zavarovalni premiji misleč, da je to kaka naredba upeljana od zavarovalnih zavodov samih. S takimi protesti se pa le trosi denar za poštino in večkrat celo za tožbene stroške, to pa seveda zaman, ker pristojbina povišana po državni odredbi mora se plačevati državi, ne pa zavarovalnicam.

PRIJATELJI CVETLIC.

Najboljši čas je sedaj za sajenje dalij in georgin. Vzgoji se jih lahko tudi iz semena, akoravno tako gojenje pri nas še ni v navadi, temveč jih goje naši ljudje večinoma iz gomoljev. Semenske skali v nekoliko dneh in ko imajo rastlinice štiri peresca, se jih presadi v lončke ali zabojčke, pozneje pa na prosto. Ako so prav gojene, so v štirih mesecih v cvetju. V jeseni se gomolji izkopljejo in hranijo čez zimo v kleti za drugo leto. Kdor hoče kaj več izvedeti, naj daruje potem g. Josipa Kosakurata v Gabrijah na Vipavskem vsaj 5 lir za Alojzijevišče v Gorici ter bo dobil zavojček s 100 semeni različnih in raznobarnih dalij in georgin poleg vseh navodil, kako naj se goje. Nekoliko ovočkov je na razpolago tudi pri

Kaj je novega na deželi.

ZALOŠČE.

Težko mi je pri srcu, ko vem da pride kmalu tisti čas ko se bode te ločili od doma, ko stisnete starišem, bratom in sestram roko. Igralo vam bodo takrat solze vsem v oči, a fan-je tedaj pogum, skrite bol in vsklik-nite: Na svidenje! 6 je vas v Bralnem društvu ki ste bili zvesti igralci in člani. A sedaj nosite pečat zakona na čelu pustitega le naj stoji in po-korite se mu. Nihče naj ne omaga da bi se pokazal šibkega. - Pojdite z molkom na ustih v nove dežele, ki jih vaše oči še niso nikoli videle. A lepote teh dežel naj vas ne omamijo! Osta-nite zvesti svoji domovini in svojim!

IZ VIPAVSKE DOLINE.

Ze pred mnogimi leti sem mislil ubiti gojiti breskve. Nasadil sem si jih bil Hr. 400, a v jedni noči so mi vse od-nesli in to mi je vzelo veselje do tega lepoga in koristnega sadeža.

Danes pa nam prede bolj trda in zato sem začel zopet misliti o breskvah. O njih sem imel tudi knjigo, ki mi je zginila med vojno. Rad bi vanjo po-gledal, a težko mi je, ker je nimam več. Zato sem se pa zelo razveselil, ko sem v zadnjem „Gospodarskem listu“ našel priporočilo gosp. ing. Rustje, naj bi gojili ameriške breskve. Hva-ležni bi mu morali biti za to pobudo in na tem mestu si usodim ga prav-lepo prositi, da bi nam kot strokov-njak čimprej naznanil v „Straži“ in „Gospodarskem listu“ pri komu in kje bi dobili sadike, kako na daleč naj bi sadili in vobče, kako naj bi obdelovali, da bi naš trud ne bil zaman.

V ameriški breskvi vidim veliko pomoč za naše kraje, zato bi bilo prav, ko bi se vsi od kraja do kraja takoj oprijeli tega spasonosnega dela. Po-tem takem bi imeli vsi dovolj breskev in s tem bi se omilil apetit nepoklica-nim gostom po tujem blagu in tujem trudu!

IZ PLAVI.

V naši vasi je umrla nenadne, mu-čeniške smrti, ker je dala življenje drugemu in vsled tega izgubila svoje občeprijubljena in znana gospa-so-proga Cecilija Ipavec. Bila je v naj-lepsi ženski dobi ter zapušča žalujo-čega soproga in dvoje otročičev. Ta tužna vest je globoko dirnila vso ob-čino, posebno še, ker je bila pokojnica pravi vzor žene in skrbna gospodi-nja. Tudi „Družba krščanskih mater“ je izgubila v njej vredno članico in prvakinjo. Kako je bila pokojnica ob-česlana, je pokazal dolgi spreved ljudstva, ki je spremljal pokojnico k zadnjemu počitku.

Ob tej priliki se žalujoči sopro-g zahvaljuje vsem svojim sorodnikom in vsemu ostalemu občinstvu, ki je spremljalo in izkazalo zadnjo čast težko pogrešani soprogi in vsem dru-gim, ki so na katerikoli način lajšali bolečine težko prizadetim ter pripo-mogli, da je bil pogreb tako slavnosten. Izrečno pa se zahvaljuje č. g. vikarju Mežanu, ki je s svojim vzvi-šenim nagrobnim govorom do srca in solz ganil vse priučujoče ter podal zadnje slovo pokojnici.

Ipavec Karol.

IDRIJA.

Vrtnarsko in sadjarsko društvo za idrijski sodni okraj naznanja svojim članom in vsem prijateljem sadjar-stva, da se bo vršil trimesečni teore-tični in praktični sadjarski tečaj. Kdor še ga namerava udeležiti, naj se javi v nedeljo, dne 9. marca od 9-10 ure v društvenih prostorih v hiši g. Šraja za gradom, kjer bo dobil vsa potrebna pojasnila.

Odbor.

BILJANA.

V Biljani so se vršile v nedeljo 2-3. 1924 občinske volitve, o poteku katerih bomo poročali.

KAMNJE.

Umri je v Kamnjah na Kukanjih go-spodarju in očetu Besednjaku 4-leten fantič — edini sinček, ki je dvanajsti mrič izmed njegovih otrok. Stirje pa še živijo! — Njenemu soroden oče s 16 otroci biva v Skriljah. Starišev s 12-15 otroci pa jih je veliko več. — Kakor vi-dimo, slovenski narod je moralno zdrav in krepak. On ne umre, on hoče ži-veti, na svoji zemlji če biti svoj gospod. Bog živi ga!

PEČINE.

„Letos nam pa res dela preglavice zima.“ Oh ta nesrečna zima, slišimo tarnati mlade in stare: mladim sicer nič ne stori hudi mrz in visoki sneg, saj imajo gorko kri, toda starim in pa na-šim kmetom ni nič kaj všeč, da se zi-ma še ne pobere, ker ni ne nastilja ne drvi. — Naše vikarišče še vedno čaka svojega stanovaleca. Dve leti bo kmalu, odkar smo brez lastnega vikarja. Po-streže nas sicer več kot more vse hval-evredni g. upr. iz Ponikev, toda naš vendar ni. Koliko časa bomo ostali še brez lastnega vikarja? — Naša cerkev je majhna, tudi že stara, a je lepa. Vendar jej manjka temeljitega po-pravila na znotraj, pa tudi zunanje-nost kliče po pomoči. Posebno potre-bujemo novo streho. Tu je odprto pol-je za naše vodilne može pri cerkvi! Zlasti opozarjamo našega prvega klju-čarja. Tudi naše pokopališče in vika-rišče kliče po popravilu. Obč. možje, kaj pravite k temu?

Naša mladina počiva vsled bolezní pevovodje, pa tudi vsled ponovne pre-povedi oblasti. Kako rada bi naša mladina delala na kulturnem polju, ko bi ji pustila oblastva. — Kdaj se raz-mere zboljšajo? Našemu cerkovniku so ob čletnici njegove službe, nekateri metali polena pred noge, a kljub temu je nastopil tudi sedmo leto. Tolaži naj ga dejstvo, da ima celo armado zve-stih. — Naši kmetje v hribih so raz-videli, da je velik gospodarski uspeh v mlekarstvih zadrugah, zato se pov-sod ustanavljajo. Tudi pri nas napre-dujemo v tem oziru. Prav in zelo po-trebno bi bilo, da bi se tukaj odprla „konsumna prodajalna“. Merodajni ljudje, napravite jo! Naši hribi niso tako „tumpasti“ kot nekateri mislijo. Pri nas šteje duhovnjak 73 hiš, imamo pa naročenih okoli 20 „Gor. Straž“, 3 Male liste, 2 Edinosti, 2 Mladi-ki, 14 Naših Čolničev, nekaj Go-spodarskih listov, Ženskih svetov in Čukov na palci. Koledarjev s knjiga-mi za leto 1924. smo razpečali nad sto. Pa recite, da nismo pridni.

VOLILCEM.

Vsak volilec mora imeti volilno legitimacijo. Brez volilne legiti-macije ni mogoče voliti. Do 24. fe-bruarja bi morali občinski uradi dostaviti volilecem volilno izkazni-co na dom!

Volilec, ki ni dobil volilne legiti-macije na dom, naj si jo priskrbi od 25. t. m. DALJE do dneva voli-tev in še na dan volitev v občin-skem uradu občine, kjer je vpisan v volilni imenik.

Volilci, priskrbite si volilne iz-kaznice.

Gospodarstvo.

Koliko vina je pridelala Goriška.

Po podatkih Trgovske zbornice v Gorici je pridelala Goriška v l. 1923 194.000 hl vina, v l. 1922 pa 179.000 hl. Iz teh številk sledi, da je bilo pridelanih v l. 1923 15.000 hl vina več kot v prejšnjem letu. Vendar pa ne doseže niti letina 1923 srednje letine desetletja 1903-1912, ko je znašala 225.000 hl. Ta razlika je tudi razumljiva, ker je bilo med vojno uničenih mnogo vinogradov, ki danes še niso vspostavljeni, oziroma na isti stopinji kot pred vojno.

Posamezni deli dežele so pride-lali v letih 1922 in 1923 sledeče ko-ličine vina:

	l. 1922	l. 1923
Brda	24.200	33.900
Vipavska dolina	87.100	94.400
Kras	21.000	17.000
Zgornja Furlanija	15.600	20.300
Spodnja Frlan.	27.100	24.400
Okolica Gorice	4.000	4.000

Predstojeci pregled nam kaže, da je bila v l. 1923 v splošnem letina za mnogo boljša nego v l. 1922 ravnotako kot sirom cele Italije.

Vinogradnike sicer razvesele o-bložene trte s sladkim grozjem in polne kleti zlahtnega vina, na kar je vinogradnik ponosen. Žalibog ni tako razveseljiv razvoj cen, po-sebno v zadnjem letu. Cena za vi-nogradnikovo vino je padla v e-nem letu skoraj na polovico, tako, da se mnogi vinogradniki vprašu-jejo, ali se jim še sploh izplača go-jenje trt, toliko dela, nakup drage modre galice in žvepla, itd. itd. Bodi temu tako ali tako, gotovo pa je to, da ni upravičena gostilniška cena 4.— L za l vina, ki jo zahte-vajo gostilničarji v naših Gorah. Ako je bila upravičena pred letom dni, gotovo ni upravičena danes.

Industrijska izraba vulkanske toplote v Italiji.

Pomanjkanje kuriva v Italiji je ob-čutno ne samo v vsakdanjem življenju, ampak tudi v industriji. Dočim so si pomagali v gornji Italiji z elektrofi-ka-cijo vodnih sil, skušajo v srednji in južni Italiji že dolgo let najti način, kako bi se izrabila vulkanska toplota. Poizkus sam na sebi ni nov, toda praktična izraba vulkanske toplote se je dosedaj posrečila le v jako maj-hnem obsegu. Prva taka naprava se nahaja v bližini Lardarella v Toskani, kjer izvirajo, v obsegu večjih kvadrat-nih kilometrov, iz zemlje vroče pare. Te pare so zmešane še z drugimi plini in vsebujejo tudi raztopljene boro-ve soli. Prvi, ki so poskušali industrijsko izkoristiti te prirodne sile, so bili knezi Conti. Prvi poizkusi so se začeli leta 1903. V zemljo so navrtali 120 do 150 metrov globoke luknje s premerom 20 do 40 cm. Iz teh lukenj so začele v kratkem času izvirati pare s pritiskom 2 do 6 atmosfer in s temperaturo od 150° do 190° C. Samo ena luknja je dajala na uro do 5000 kg pare. S to paro so poskusili gnati parni stroj, to-da to se je ponesrečilo, ker je žveple-na kislina, ki je bila v pari, uničila v kratkem strojne dele parnega stroja. Šele potem ko so odstranili iz par žve-pleno kislino, se je posrečilo vzdržati stroje v obratu. Na ta način se je spravilo l. 1912 v obrat turbodinamo-stroj, ki daje 255 km za razsvetljavo tovarne za boraks v Lazarellu.

Pozneje so začeli vrtati globokejše in širše luknje. Ena teh lukenj daje n. pr. 25.000 kg pare z 2 do 3 atmosf-rami. Toda tudi to je bila še vedno premala izraba in ko je izbruhnila sve-tovna vojna in je nastopilo veliko po-

manjkanje kuriva, so se odločili knezi Conti izrabiti te vulkanske sile do skrajnosti. Navrtali so vnovič primer-ne luknje so montirali tri turbodina-mostroje, od katerih je vsak dajal po 3000 kilometrov. Turbin pa ne žene ne-posredno para, ki prihaja iz tal, mar-več para se spelje po mnogoštevilnih ceveh, ki se nahajajo v posebnih parnih kotlih in kjer se popolnoma očisti. Ta para, ki ima približno 15 atmosfer, že-ne turbine. Iz pare, ki gre zkozi ome-njeni cevni sistem, se pridobiva boraks. Ta naprava daje izmenični tok 4500 vol-tov napetosti, ki ga potem transfor-mirajo na 36.000 voltov. S to poslednjo napetostjo je izpeljan tok po petih elektrovodih za visoko napetost v Vol-tero, Sieno, Livorn in Florenco, kjer ga na običajen način razdelijo med kon-zumente. Ker se je opisani poizkus tako sijajno obnesel, hočejo izrabiti na poseben način še druge vulkanične sile, med drugimi one v Campi, Flegrei pri Pozzuoli v bližini Neapeljske luke. Tam nameravajo vzdlati cevne kotle 30 do 40 m globoko v zemljo.

VALUTA.

Dne 5. marca si dobil na tržaški bor-zi za: 100 avst. kron 0.032 do 0.033; 100 dinarjev 29.— do 29.30; 1 dolar 23.20; 20 zlatih frankov 89-89.50; 1 šterling 100.10 do 100.30.

TO IN ONO.

Proroška sposobnost mesečnih.

Vse skrivnosti, ki obdajajo današnje človeštvo, lahko razdelimo v dve sku-pini: v prvo spadajo skrivnosti in taj-nosti, ki jih ponese v grob zadnji zem-ljan. Mnogo tajnosti je že odkrila mo-derna veda, toda še več jih je, ki bodo zahtevale še nekaj tisočletij napornega dela. V prvo skupino bi lahko prišeli tudi proroško vrednost sanj in proro-ške sposobnosti mesečnih.

Koliko je med nami ljudi, ki so jim sanje najboljši barometer za bodo-čnost in koliko takih, ki vedo pri izred-nih dogodkih povedati, da so to preži-veli že v sanjah. Marsikatera mati ne-strpno pričakuje pisma iz daljne deže-le, ker je sanjala, da se je pripetila si-nu nesreča in marsikatera solza pade na račun nočne prikazni umrlih sorod-nikov, ki so prišli po smrti po zadnje slovo. Toda bodi temu, kakor boče, na-vesti hočemo par resničnih zgledov o proroški vrednosti sanj in proroški sposobnosti mesečnih.

Neki italijanski finančni stražnik je opravljal svojo službo ob državni meji. Bilo je to marca meseca 1919. Nekoč pa je nenadoma izostal in poveljstvo je teden dni zaman čakalo na njegov pov-ratek. Šli so ga iskat, toda brezuspeš-no. Vsa povpraševanja v okolici in do-ma niso dovedla do zaželenega uspe-ha. Vseh se je polastila prikrita dom-neva, da se je kje ponesrečil. Preteklo je leto, pretekli sta dve in svoji so že pozabili na nesrečnega sina. Ni pa mogla na sina pozabiti žalostna mati in nekoč se ji je prikazal z sanjah in ji povedal, da so ga ubili tihotapei in zavlekli v neko samotno duplino. Opi-sal ji je kraj in duplino s tako natanč-nostjo, da jo je bilo možno po njego-vih izjavah kmalu najti. Na tleh je le-žal preperel okostnjak in poleg njega par zarjavelih predmetov, ki so padli iz strohnele obleke. Mati jih je spoz-nala za last svojega nesrečnega sina.

Ni manj zanimiv ni sledeči slučaj proroške sposobnosti mesečne ženske. V Nancyju je živela neka Kamila Hoffman, o kateri se je raznesel glas, da pove v stanju mesečnosti prihodnje stvari in odkrije tajnosti preteklosti. To vest je čital tudi neki kmet, ki je zgubil meseca februarja 1914 na nepo-jasnjen način svojega najstarejšega sina Karla. Poslal je k njej drugega sina Amadeja, da bi jo vprašal za svet in navodila. O tem dogodku je pripo-

vedoval dotični kmet nekemu uredniku pariškega *Matina* sledeče: „Poslal sem sina Amadeja v Nancy, čeravno sem dvomil, da bo kaj opravil. Ko je prišel k njej, ji je izročil zavoj predmetov zgubljenega sina: sliko, nožič, listnico in nekaj komadov obleke. Amadej je počakal, da jo je prevzela mesečnost in tedaj mu je začela pripovedovati žalostno zgodbo mladega nesrečnega. Rekla je, da je odšel z doma v noči od 7. na 8. decembra 1913. Amadej je vztrajal na tem, da ga pogrešajo šele štiri tedne. „Ni res, preteklo je že 60 dni!“, je zavpila mesečna ženska. Nato je pripovedovala, kako je odšel od doma in drvel proti reki Saona, kjer se je usmrtil. „Mnogo vode teče v reki Saona. Lahko ga iščete, našli ga ne boste. Morda ga bo vrgla voda v štirih ali petih dneh na suho. Toda vi ga ne boste videli.“

Zgodilo se je, kakor je napovedala. Amadej je hitel k reki in čakal vesti, da bi našli kakega utopljenca. Ni bilo zaman. Pri Cormorance so ga izvlekli iz vode in Amadej je hitel tja, da bi videl svojega brata. Med potjo pa se je onesvestil; ponesrečenca pa je spoznal nek njegov prijatelj.“

Bivši italijanski konzul v Moskvi dr. Ahil Biondi je potoval pred smrtjo papeža Pija X. v Rim. Ustavil se je v Padovi in se nastanil v hotelu „Savonia“. Sanjal je, da je papež umrl in da je prisostvoval kronanju novega papeža. Vprašal je, kdo je bil izvoljen in nekdo mu je odgovoril, da nadškof bolonjski (Benedikt XV.). O sanjah je pripovedoval lastniku hotela in še nekaterim drugim osebam. Po papeževi smrti pa jih je objavil v listu „Provincia di Padova“.

SVETOVNI TRUST ZA VŽIGALICE

Kakor poročajo listi se je osnovala v Ameriki družba s kapitalom 28 milijonov dolarjev, ki ima namen doseči kontrolo nad vso proizvodnjo vžigalic na celem svetu.

OBTOK BANKOVCEV V ANGLIJI

Po izkazu angleške banke z dne 28. februarja je bilo v obtoku papirnatega denarja za 125.570.000 funt. šterlingov.

DAROVI.

Za Slovensko sirotišče: P. n. gospa Gabrijele dr. Frankova v Solkanu 50 L. Neimenovani v Števerjani 10 L.

Za Alojzijeve sirote so darovali: sl. oskrbnikstvo veleposestva grofa Coronini-Cronberg v Sempetru 100 trt in 20 nizkobelnih hrust različne vrste; vlč. g. Josip Kos skupiček razprodanih dalij v znesku 50.— L. vlč. g. David Doktorič 10.— L. vlč. g. Filip Terčelj 50.— L. Vsem darovalcem: Bog stotero poplačaj!

Za Slovensko sirotišče: P. n. Jos. Kos, kurat v Otaležu, 25 L. Neimenovani iz Števerjana 10 L. p. n. gospa Gabrijele Dr. Frankova v Solkanu 50 L. Bog poplačaj!

Odprto pismo*)

Gospodu

Jožefu Cearo, zid. mojstru in županu v Sovodnjah.

Z ozirom na Vašo izjavo v „Goriški straži“ z dne 28. februarja t. i. češ, da nimate z novim likvidacijskim odborom „Stavbene Zadruga Miren Sovodnje“ nikakega stika in da protestirate, da se temu Vaša oseba v razglasu, podpisani ne moremo verjeti, da Vas je v tako kratkem času zapustil spomin. Če Vam je pa spomin odpovedal, potem nam dovolite, da Vam ga — radi javnosti — osvežimo z navedbo nekaterih dejstev.

1.) Dne 24. decembra 1923 ste pisal G. Ferlatu sledeče: „Podpisani Josip Cearo izjavljam nepreklicno, da istopam z današnjim dnem iz likvidacijskega odbora in prosim, da vzamete to na znanje.“

2.) Predno se je vršil občni zbor „Stavbene Zadruga Miren-Sovodnje“ dne 1. februarja t. l., ste na vprašanje G. Augusta Pelikan izjavil, da sprejmete izvolitev v novem odboru.

3.) Dne 9. februarja t. l., ko so se na kr. preturi v Gorici legalizirali podpisi novih članov likvidacijskega odbora, ste bli tudi Vi osebno zraven, pripravljen za vsako sodelovanje za vpis novega odbora v združni register.

In vzpričo teh dejstev, ki jih gotovo niste še pozabili, imate Vi, gospod župan sovedenjske občine, pogum, da pred vso javnostjo tožite vsak stik z novim likvidacijskim odborom in da se čutite še nekako užaljenega, kakor da bi se bila Vaša častita oseba po nemarnem imenovala v razglasu?!

Kako se pravi temu obnašanju? Jeli to možato? — Javnost bo sodila.

S spoštovanjem: Dr. Leopold Bobič, l. r.; August Pelikan, l. r.; Jožef Bon, l. r.; Franc Kosič, l. r.; Alojzij Pelikan, l. r.; Ivan Vižintin, l. r.; Angel Bon, l. r.; Željko Vižintin, l. r.

) Za dopise pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo v toliko, v kolikor to zahteva zakon.

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujem zavarovalnici »La Fondiaria« in njenemu glav. zastopniku, g. Dragotinu Starec-u iz Barkevelj za točno in pravilno izplačano mi odškodnino za vpepeljeno stavbo in premičnino.

Tomazičič, dne 1. marca 1924

Karl Eler.

POZOR! Kdor hoče kupiti po najnižji ceni kokošje in gosje perje za postelje naj se obrne do

J. SBORSIL-a

Gorica, V. Ascoli št. 18 pritličje. Cene brez konkurence.

PRODA SE HIŠA v bližini Rakeka poleg državne ceste s sadnim vrtom, njivo in gozdno parcelo, pripravno tudi za manjšo obrt. Cena Din. 40.000. Pismene ponudbe na Jakob Senčur, Polhov Gradec, Slovenija.

KUTIN JOSIP

priporoča svojo trgovino jestvin v ul. Seminario 1. Prodaja igralne karte vseh vrst, in »Bovški sir« na drobno in debelo.

IZURJENA BABICA se toplo priporoča v svojem poklicu. Travnik (Piazza Vittoria) št. 9-III v Gorici.

MLADENIČ s primerno šolsko izobrazbo želi vstopiti kot vajenec v trgovino manufakturnega blaga v mestu Gorica. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

LEPA MEBLIRANA SOBA s prostim vhodom se odda takoj v najem na Travniku (Piazza Vittoria) št. 9-III v Gorici.

NAŠ ZOBOZDRAVNIK

doktor Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh. sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

:: v Gorici, na Travniku št. 20 ::

RAZPIS SLUŽBE!

»Kmetijsko društvo v Biljah« razpisuje službo upravitelja za konsum in gostilno. Prošnja naj se vloži pri predsedniku do 17. t. m. Odbor.

POGREBNO PODJETJE
Grapulin & Pelizon

v Gorici - Via Monache št. 17

Cena pri pogrebih:

I razred	150	Lir
II razred	100	»
III razred	50	»

Za otroke (kristalni voz) 100 Lir. Sprejemamo prevoze tudi izven občine.

Za olepšanje sobe od 40—100 Lir naprej.

Opremljene krste po konkurenčnih cenah.

Trgovina v vsemi mrtvaškimi predmeti in predmeti za neveste.

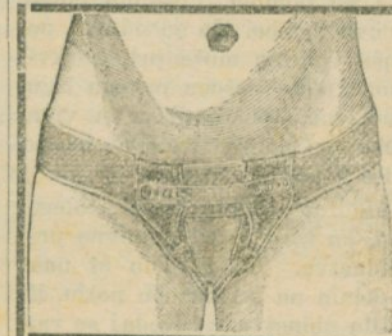
Med. Univ.

Dr. Rado Stiligoj

sprejema za kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni.

GORICA, Via Mameli 8

(za jezuitsko cerkvijo)

„ERNIA“ ozdravljena

z najnovejšim pasom **BROOCK**.

Mirodilnica in dišavarnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi »Trgovski Dom«

Telefon št. 50 — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavica **CENTRALA:** Reserva SHS
in rezerve: **LJUBLJANA** Din. 10.000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obreduje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

Najvišje cene plačam

za kože: lisic, kun, podlasic, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i.t.d. i.t.d.

Nikdo ni pooblaščen kupovati kože za mene

- Walter Windspach -

Gorica, Via Carducci št. 10